

7/12091
S.K. 56

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : B.02.0.001-031- 1346

24 /12/2012

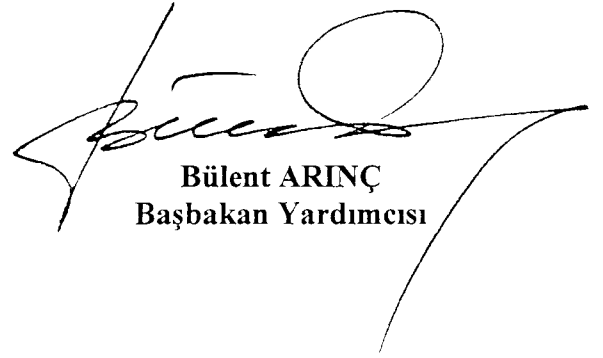
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 19/11/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-7/12091-149955 sayılı yazı.
b) 23/11/2012 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-2405/4944 sayılı yazı.

Ankara Milletvekili Sayın Aylin NAZLIKA tarafından Sayın Başbakanımıza tevcih edilen, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri 7/12091 esas sayılı yazılı soru önergesi cevabı ekte gönderilmektedir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Bülent ARINÇ
Başbakan Yardımcısı

EK:

Cevabi yazı (3 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :

TBMM Başkanlığına

Bilgi :

Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(Sn. Bülent ARINÇ)

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN AYLİN NAZLIAKA TARAFINDAN TEVCİH
EDİLEN 7/12091 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABI

Uluslararası Gazetecileri Koruma Komitesi (CPJ) adına, objektiflikleri tartışmalı üç kişi tarafından hazırlanan 2012 yılı Türkiye raporu; hükümetimizi veya Türkiye'yi baskı altına almaya yönelik, tek taraflı, gerçeklikten ve objektif olmaktan son derece uzak bir rapordur.

Söz konusu rapora ilişkin olarak Adalet Bakanlığımız tarafından 07/11/2012 tarihinde detaylı bir kamuoyu açıklaması yapılmıştır. Önergede yöneltilen sorulara ilişkin olarak bu açıklamada;

"... 6) CPJ'nin 2011 ve 2012 raporlarında, birer yıl arayla yapılan değerlendirmeleri arasında derin bir uçurum yer almaktadır. 2011'de "sadece 8 kişi gazetecilik faaliyeti nedeniyle yargılanıyor" diyen komite, 2012 raporunda 76 kişilik bir liste yayınlamıştır.

7) 2012 raporunda yer alan 76 ismin 70'i, 2011 ve önceki yıllarda yargılanıyordu. 6 kişi hakkında ise 2012 yılında yargılama başladı.

8) CPJ'nin; 2011'de gazeteci olarak değerlendirmedeği kişilerin, 'hangi ölçülere göre' bir yıl sonraki raporunda gazeteci olarak değerlendirildiği dikkate değer bir sorudur. Rapor, bu kritik soruya cevap vermemektedir.

9) Rapor, değerlendirmeye aldığı 76 gazeteciyi iki ayrı gruba ayırmaktadır:

- İlk grupta: doğrudan gazetecilik faaliyeti yaptıkları için cezaevinde olduğu iddia edilen 61 kişi yer almaktadır. 61 kişilik listede bulunan 8 kişi yargılandıkları çeşitli suçlardan mahkûm olmuştur. Diğerleri hakkındaki kovuşturma süreci ise devam etmektedir.*

Yargılanıp hüküm giyenler:

Hatice Duman,

Mustafa Gök

Faysal Tunç

Seyithan Akyüz

Kenan Karavil

Erdal Süsem

Ali Konar

Şükrü Sak

- İkinci grupta; gazetecilikle ilişkileri daha muğlak olan 15 isim yer almaktadır. Bu gruba girdiği iddia edilen 15 isimden 7'si yargılamaları neticesinde hüküm giymiştir.*

Mahkum olanlar:

Abdalcabar Karabeğ

Erol Zavar

Ferhat Çiftçi

Nuri Yeşil

Ömer Faruk Çalışkan

Sevcan Atak

Şahabettin Demir”

şeklinde açıklama yapılarak CPJ'nin raporu değerlendirilmiştir.

Basın çalışanları ile bunların işverenleri arasındaki münasebetler 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun ile düzenlenmiş olup, bu Kanun hükümleri çerçevesinde basın çalışanları ile bunların işverenleri arasındaki iş ilişkisinin koşulları tarafların özgür iradeleri ile belirlenmektedir. 5953 sayılı Kanunun uygulanmasına yönelik olarak Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğümüzün yürüttüğü en önemli faaliyet, 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye dayanılarak çıkarılan 23.03.2001 tarihli ve 24351 sayılı Basın Kartı Yönetmeliği çerçevesinde, basın yayın organlarının mensuplarına basın kartı düzenlemektir. Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğümüz tarafından, Basın Kartı Yönetmeliği uyarınca basın kartı almak için başvuran basın mensuplarından; işveren ile basın mensubu arasında 5953 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak yapılmış sözleşme örneği ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından alınacak, basın mensubu adına düzenlenmiş basın iş kolu kapsamında sigorta primi ödendiğini belgeleyen prim döküm belgesi istenmektedir. Ayrıca anılan Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine göre, basın kartı almak için “Gazetecilikle birleşebilen işler dışında, resmi veya özel bir kuruluştaki ücretli-ücretsiz görev almaması” şartı aranarak, basın mesleğinde çalışma özendirilmeye ve bu sayede işverenlerin çalıştırdıkları gazeteciler için basın iş kolundan sigorta primi yatırılması sağlanmaya çalışılmaktadır.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan alınan bilgilere göre ise; 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun hükümleri gereğince yayıncı kuruluşların, şirketlerinin yönetici (Genel Müdür, Sorumlu Müdür) kadrosundaki personeller ile haber birimlerinde çalışan basın kartlı personeller dışındaki personel bilgilerini Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna bildirme yükümlülükleri bulunmamaktadır. Bu nedenle Üst Kurulda, radyo ve televizyonlarda çalışan veya işten ayrılan personellerle ilgili her hangi bir bilgi mevcut değildir.

Basılmış eserlerin basımı ve yayımına ilişkin esas ve usuller 5187 sayılı Basın Kanunu'nda düzenlenmiştir. Anılan Kanun, gazetelerin (sürelili yayınların) nasıl kurulacağını, nereye beyanname verileceğini ve nasıl kapanmış olacağını açıkça düzenlemiştir.

Bu bağlamda, söz konusu Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrası “Sürelili yayınların çıkarılması için, kaydedilmek üzere yönetim yerinin bulunduğu yer Cumhuriyet Başsavcılığına bir beyanname verilmesi yeterlidir. Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından düzenlenen kayıtlar alenidir.” hükmünü, 9 uncu maddesinin birinci fıkrası ise “Sürelili yayın sahibinin beyanname verdiği tarihten itibaren bir sene içinde sürelili yayın yayımlanmaz veya

yayınılandıktan sonra yayıma üç yıl müddetle ara verilirse beyanname hükümsüz kalır ve sağladığı hak ortadan kalkar.” hükmünü amir olup, bu hükümlere göre ülkemizde bir süreli yayın çıkarılması için sadece ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına bir beyanname verilmesi yeterli olmakta, kapanması için ise herhangi bir bildirim gerek bulunmamaktadır.

Bununla birlikte Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kayıtlarına göre; 2007 - 2012 döneminde, Bolu'da 1, Denizli'de 1, İstanbul'da 3, Kastamonu'da 1 ve Zonguldak'da 1 yayın kuruluşu kendi istekleri ile yayıncılık faaliyetine son vermiştir. Aynı dönemde 120 Kuruluşa uydu televizyon, 22 uydu radyo yayın lisansı, 48 kuruluşu kablolu televizyon, 1 kuruluşu kablolu radyo yayın lisansı ve bir kuruluşu da isteğe bağlı hizmet yayın lisansı verilmiştir.

Diğer yandan basın özgürlüğü, Anayasanın 28 nci maddesinde yer alan; *“Basın hürdür, sansür edilemez. Basımevi kurmak izin alma ve mali teminat yatırma şartına bağlanamaz. Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır.”* hükmüyle Anayasal güvence altına alınmıştır. 5187 sayılı Basın Kanunu, ifade ve basın özgürlüğünün sağlanması bakımından AB standartlarına uygun bir Kanun olup “Basın özgürlüğü” başlıklı 3 üncü maddesi: *“Basın özgürdür. Bu özgürlük; bilgi edinme, yayma, eleştirme, yorumlama ve eser yaratma haklarını içerir. Basın özgürlüğünün kullanılması ancak demokratik bir toplumun gereklerine uygun olarak; başkalarının şöhret ve haklarının, toplum sağlığının ve ahlâkının, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği ve toprak bütünlüğünün korunması, Devlet sırlarının açıklanmasının veya suç işlenmesinin önlenmesi, yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması amacıyla sınırlandırılabilir.”* hükmünü içermektedir.

Bu itibarla, hem Anayasa hem de Basın Kanununda yer alan yukarıdaki hükümlerin, ifade özgürlüğünü en geniş anlamda koruyan yasal düzenlemeler olduğu değerlendirilmektedir.